

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Rosszak a cselédviszonyok Budapesten*

Forrás:

Szózat

Bsp.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Oszályozás

Tárgy

331.78

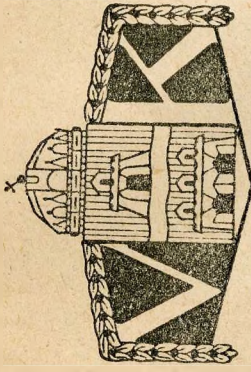
Hely

Idő

"1921"

Személy

Helyszám

Rosszak a cselédviszonyok Budapesten

Kövés cseléd — sok nagyság — válogatások a könyvek a hártánál és a Marília-műben — kékre kevés és rossz a mai cselédviszonyok

A cseléd-tartó budapesti háziasszonyokról ember-embérezet óta nem jegyzék föl a mindenkorin idők krónikája, hogy valami nagyon meglepődettek voltak a közönséges háziasszonyok végzésére utak leányok egyéni magafelnevelésével. Sőt, a mindenkorin rendkívül-egyi krónikák egészen mást mondanak.

Ma nincs kevesebb okuk a pesti nagyságoknak a panasza, ha már éppen a megszokásodott többi háziasszony mellett a cselédmizéretük gyűjtő címé alá vont kérdésről is szó esik. Egy kis körjárta a cselédmizéretes háziasszonyok között bizonyára kissé hozzájárul a kérdés több oldalról való megvilágításához.

A körüli cupringerek boltjaiban egészen kanyha frányzókat mutat a cselédmizéret. Egyik-másik cupringes-ből kirakásban néhány rosszra nem érő üldögél moztan. Némelyiknek arcáról az egész bünyöz Budapest alattomos civilizáció tükröződik le. Ezek azok, akik minden hármadik-negyedik napon helyet változtatnak és újra meg újra visszatérnek régi szerelmükhöz: a helyközvetítő-bolt kopót lapadályhoz.

Cselédok és nagyságok leggyakrabban Inokventált közelető helye mégis csak a városbára udvarán lévő **Mária**. Egyik oldalán kis fülkékre beosztott tágas terem fogadja a jövevényeket. A leányok két kis üveg-fallal elválasztott ketrecben üldögélnek és ott várják jószerecsintüket. A szabad mozgás a teremben csak a nagyságoknak megengedett. Idősebb asszony a Mária vezérlője, foglalkodik a pult mögött és veszi föl a megrendeléseket.

— Kérek egy jóruvabó mindeneséjny **Budára**, —

mondja az egyik szerényebb külső urasszony. A vezető néhány percnyi feszült várakozás után rajnákkal jelenő, hogy **Budára nincs jelentés**.

— Hát akkor talán én kérek egyet a **Stefánia-utca**, — kockáztatja meg a következő nagysága.

Oda sem akar egy sem menni, pedig a kis leányokban ziborog vagy husz mindeneséjny. Az intéző aztán mihezjárás céljából nyomban összegezte is, hogy mire nem vállalkoznak a mai leányok: **Budára, Stefánia-utca, Lágymányosra, harmadik emeletre, gyereklátszába, gázvesztő konyhába, öreg hársapárhoz, gyereklátszába, családhoz, pinceszől való szénhordáshoz és állami tisztviselőkhöz. A bejáró mindenesek már valamilyen engedélyveléssel és szolgálattételekkel innak hoznak, de ebből a máfialból nem szávesen kének a nagyságok, mert a bejárók nagyrésze a köznevelés és a rendőri büntetések adatai szerint foppant engvesztő.**

A nagy lérek és az egyéb leányok nem igen állnak arányban a minimumra csappant szolgálattételekkel. A mindenes bejáró általános igénye havi ötszáz korona, természetesen kosszál együtt, a mindenes-leány legkisebb bére pedig hatszáz koronánál kezdődik. Nagyon problémátikus a kimerő kérdése is. E tekintetben sok leány most is erősen a kommunizmus alatt kifőzödött igényekorlatához ragaszkodik, amikor hetenkint háromszor reggelig tartó kimerő és egy egész délutáni pihenő volt szokásban.

A cseléd-tartó viszonyok romlását jelmez, hogy a szakkész és szobalány nem igen kevés, ekkorban inkább jobban keresik az ugynevezett mindenes-szakkész. Az is gyakran megfontolják, hogy egy-egy cseléd-rütközés Mária mindenes körül a nagyságok egymárra Heltünk és persze a leányzó végül is afele parádá, aki többet is.

A Mária-utca 7. szám alatt a **Marília-mű** csak kevesetény háziasszonyoknak konyvát háztartási alkalmazozódik. Az ittoldban **Budára** szolgálatok és egész céleltől tárgyal a nagyságokkal és cselédokkal. A leányok az előszobában ülnek és egyenkint szóltatja be

Székesfővárosi házinyomda 1920 ábet. Persze, hogy itt is elég válogatások. Egy mindenes példát látható, hogy tömegfőzéshez elszegődtek, de csakis papláshoz. A másik a **Hungária-utca** nem megy, a harmadik **Kőbányától** fázák rettenetesen. A köfogás mindenütt egyforma. Bejön egy kövörös úri-asszony és szabás meletben panaszoja, hogy fölveti egy leányt, de abszolút semmit sem tud. Még a kályhót sem képes kátráztani.

— Bizony, a mai cselédviszony nagyon gyönge — mondja **Bachné** énjnyaga. — Az idegen megszólások miatt legjobban cselédviszonyokat elszegődtek. Elneveztek a szorgalmas **feloldók** föl leányok, a szepességű nézetek és az erdélyi **székely leányok**. A mostani anyag vilámsokaságokból, gyári lányokból és pinceszőlányokból vesztet át háztartási cselédokká. Némelyik már nagyon ismétős a rendőrséggel.

— Még azian nagyon követelők. Némelyik már harmadik-negyedik nap kiáll a helyből, mert gyönge a kossz, nincs mindennap huz — fúzi tovább a szó **Bachné**. Pedig hát ő is mindent elkövet, hogy a leányokkal egy kis önmérsékletre és illemtudásra tártas. Eirony, most látnik meg kezén, hogy az állam a főváros és a kérészetben a minibusz meztartó romló. Vörösköt a cselédviszonyok körülszél. Most azian a cselédviszonyok hivatásos imézői a nagyságokkal együtt vörösköt a felüket azon, inkább kértne inkább megfésélő jó cselédviszonyot faragni.

E tekintetben az Irányított **Fűzfű-Szolgálat** a nagysági kérdésre vállalkozott. Cselédnevelő és erkölcsoktató intézményével már eddig is szép sikert ért el. Persze cselédet sayelőre a **Tűzhely** sem tud adni, mert aránylag kevés a szolgálni akaró jobb leányok száma.

Azonban, ha teljesen igazságosak akarunk lenni, a cselédmizéretik elfajulásait nem lehet egyoldalúan csudán a cselédmizéret vártól. Szükség volna leányok is olyan nevelésben valószínűleg nagyságoktól **háziasszonyok** lá.